

Vergaderjaar 2023–2024

31 934

Douane

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

24 077

Drugbeleid

Nr. 75

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 november 2023

De strijd tegen drugscriminaliteit is een topprioriteit voor het kabinet. Ik zie een grote verharding bij criminele organisaties. Voor handhavingsorganisaties, zoals de Douane, die een belangrijke rol spelen in die strijd is het van levensbelang dat zij daar goed voor zijn toegerust.

De Douane is verantwoordelijk voor het toezicht op het goederenverkeer dat de buitengrens van de EU overschrijdt. Door het uitvoeren van reguliere controle- en toezichtstaken in het kader van de bestrijding van de smokkel van verdovende middelen levert de Douane een belangrijke bijdrage aan de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Het Team Bijzondere Bijstand van de Douane (TBB Douane) voert regelmatig hoog-risico transport uit van in beslag genomen drugs naar de plaats waar deze worden vernietigd. Gelet op indicaties van dreigingen van criminele organisaties, en de veiligheid van de betrokken medewerkers, informeer ik u, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, dat op mijn verzoek door de Minister van Justitie en Veiligheid is besloten het TBB Douane ten behoeve van de uitvoering van hoog-risico drugstransporten mede uit te rusten met semi-automatische schoudervuurwapens. Dit is het type wapen dat de politie ook kan hanteren bij de uitvoering van dergelijke taken.

Achtergrond

De Douane ziet al geruime tijd een toename van drugscriminaliteit in en rondom de Nederlandse zeehavens en daarmee rondom het douane-proces. In relatie tot de maritieme logistiek van de havens van Rotterdam, Moerdijk en Vlissingen werd in 2021 meer dan 70.000 kilo drugs onderschept, in 2022 ruim 50.000 kilo en in 2023 tot eind oktober 2023 ruim 49.000 kilo.

Tabel 1. Overzicht drugsvangsten in relatie tot de maritieme logistiek van de havens van Rotterdam, Moerdijk en Vlissingen, periode 2017–2023 van Harc en TBB

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal vangsten	64	112	149	163	182	171
Aantal aangetroffen kilo's	10.727	24.176	37.193	48.500	73.747	52.480

Verbonden aan de toenemende drugscriminaliteit rondom het douane-proces zijn steeds duidelijkere indicaties van dreigingen vanuit criminele organisaties. In combinatie met (de zwaarte van) het geweld verbonden aan drugscriminaliteit vind ik dat een zeer zorgwekkende ontwikkeling.

Het TBB Douane, werkzaam in met name de zeehavens Rotterdam en Vlissingen, heeft onder meer als taak om de medewerkers van de douane die zich in het primair proces bezighouden met de bestrijding van drugsmokkel, te ondersteunen en te beschermen met specifieke kennis, competenties en uitrusting vanaf het moment van aantreffen tot en met het moment van vernietiging van de drugs.

Om de veiligheid van de douanemedewerkers te vergroten heeft de douane de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de werkwijze, uitrusting en opleiding van het TBB Douane. Uit het oogpunt van veiligheid van de samenleving, het vergroten van de veiligheid van douanemedewerkers en de noodzaak om conform de regelgeving zo spoedig mogelijk tot vernietiging van de aangetroffen middelen over te gaan, is het noodzakelijk dat dit team op de juiste manier is toegerust om zijn taken rond het afschermen en beveiligen van grote hoeveelheden drugs uit te voeren.

Bij de uitoefening van hun bevoegdheden kunnen buitengewoon opsporingsambtenaren van de douane in beginsel beschikken over handboeien, een korte wapenstok, pepperspray en een handvuurwapen. Door het TBB Douane aanvullend te laten beschikken over een semi-automatisch schoudervuurwapen, dat een langere afstand bestrijkt, is een betere en veiligere dienstuitoefening mogelijk. Belangrijk om in dit verband te vermelden is dat het wapen uitsluitend defensief bij noodweer en bij statische beveiliging zal worden ingezet, en specifiek wordt voorgeschreven voor het afschermen en beveiligen van grote drugsvondsten.

De komende tijd zal dit besluit worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Dit behelst onder andere het opleiden en trainen van de medewerkers, het inregelen van het beheer en het opstellen van werkinstructies. De inzet, rapportage en evaluatie van het gebruik van het semi-automatisch schoudervuurwapen wordt gedaan in overeenstemming met de geldende protocollen en inzetconcepten, zoals die ook gelden bij andere organisaties (zoals de politie), die voor vergelijkbare taken een dergelijk wapen tot hun beschikking hebben.

Met deze aanvulling op de huidige uitrusting van het TBB Douane wordt een belangrijke stap gezet in de bescherming van de douanemedewerkers die bij de strijd tegen ondermijnende criminaliteit in de frontlinie staan.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries